

בין השיטין

אולם לא כן יחשוב באותה אמי-
ריקה האופיזיו של ההסתדרות הציונית
דאם אידישע פאלק. משהעמידו בעליו
בבאול את ההנהלה הנוכחית ליד ההנה
אין לפניו אלא לראות בכל מעשיה
נצחונות והצלחות בחינת אך טוב ליש-
ראל סלה. בדרך עקלתון מפולסת
מנסה איפוא עתון זה (נל. 38) לסובב
את דבר הנדבה של הבאיון והתנאי
המפורש שלו:

עם ספולו רחביהלב, שפתח את
דלתות בתי הספר בארץ ישראל ישא-
בארון רוטשילד את ברכתם של כל
ישראל המאמינים בנדולתו ועתידו של
הבית הלאומי ליהודים. — — —

בתנו את הנדבה התנה תנאי כי
בבתי-הספר ילמדו, יותר דת. — יש
אשר יראו בתנאי הזה כסען רמו שבתי-
הספר בארץ ישראל הם בלתי-רתיים או
אנטי-רתיים, אין כל ספק שהבארון
היה רחוק מלהסיל חשר כזה, שאין לו
על מה לססך. כאן טבוע ענין, אשר
טובי-הלבבות והמחות של
היהדות האירוסאית שבעולם
לא תפסו אותו כסלואן. — —
לדירם אין דת-ישראל אלא טכס קדוש
בלבד המצריך מועדים קבועים וחנוך
שיטתי מוקדם, ואילו הציונות אינה רואה
הבדל בין לאומיות יהודית והחיים
הדתיים. לנבה אין אלה אלא שתי
הופעות, אשר נשמה אחת להן,
שתי צורות חיים אשר לב אחד
ילכדן. אם הדור הצעיר יקבל חנוך
כריא וטבעי ברוח-העבר שלנו ולאור
האידיאליים של עתידנו — תהפוך סמילא
דת ישראל את מקומה הראוי והמובטח
בחייהם היהודי.

לאמר: לא התכון הבארון בתנאי
המפורש שלו אלא לעצמיתכנה העמוק
שבעמוק של הציונות, שהוא, לצערה
של דאם אידישע פאלק, סמוי ס.טובי
הלבבות והמחות וכו'. לאמר: אשרינו
שזכינו לכך

שהנדיב הירוע סבין יפה לרוח הזו
שבארץ ישראל ובהיותו בן-נאסן לאמונת
ישראל הוא הפגין בנרבתו על הנאולה.
אשר בית הספר העברי סביא למצוקה
הרוחנית וידתית של היהודים.

ברי. שהאופיזיו של ציוני אמרי-
קה מחויב — ויהי מה — לדרוש את נדבת
על תנאי זו כנצחון גדול, אמילו אם-
המדרש יביאנו ברי סלפול מלונלנ-
אולם במה מסתבר הלהג על הלב
האחד והנשמה האחת שבשתי ההופעות
וצורות החיים?

האמנם יד החוזה שבין הסגנית
המאוחדת ובין משלחת המורחית מנעת
ער כאן? דלית

בפני קהל אלפים עמד וייצמן
בברלין ודבר בחשיבותו של החנוך.
נסלה מפיו ההערה, כי לגבי החנוך אין
ההנהלה הציונית רשאית לנהוג דקדוקי-
עניות ובשעת הצורך היא מצווה בתוספת
של אילו אלפים לירה שלא בנדר-
התקציב. הדברים נאמרו בברלין מבלי
לחייב, כמובן, את ירושלים. זו לא
הוסיפה ושמרה על מלאכת-האיון כאשר
נצטותה עליה אז מסיני שכבאול ועשתה
מה שעשתה. אין הכונה לנולד עתה
מחדש את המסכת הסבוכה לרבות
המהלוקת על הזורים ועמדתם בשעת-
חירום כזה. התינוקות הבטלים מתורה
שהפנינו בריש גלי, השקלא ופריא
המזושכים עם מוסדות הישוב, שהרי
סוף סוף נמצא הנואל בדמותו של
הנדיב הירוע וניתן טכום ופורש תנאי:
להרבות קצת ביראח שמים.

דומה, שמבחינה ציונית ופוליטית
אין כאן מקום להתפארות-יתר והפזם
שנפתיהה כזאת של בתי הספר לא
יפוג במהרה. הדבר הזה אינו סמוי גם
מעיני אנשים היושבים באמריקה והדוארי
כותב (גליון ד'): —

מי זה פתר את ההידה ופתח את הדל-
תות? לא ההנהלה הציונית ולא הועד
הלאומי, לא הארץ ולא הנולה, לא
ויצמן ראש ההסתדרות הציונית ולא
סאקר ראש המדברים של האכסקושיכה
הארץ-ישראלית. אלא מי? הנדיב הירוע
הבארון רוטשילד.

שפחנו לפתחת בתי-הספר, אבל לא
נכחד, ששפחתנו מהולה בעצב, אנו
הפצנו והאמנו, כי הישוב החדש, בתור
בח צבורי סאורנן, יחד עם הכוחות הערים
שמוצא לו, יוכל לפתור את השאלה
הסבוכה והמכריעה הזאת, — —

נרבת הנדיב כאילו לוחשת על אז-
ננו: רא, מה שלא עשה עמי-ישראל כולו
מתוך חפץ והכרה בשעת מצוקה זו, עשה
איש אחד סגדכת-לבו וביגע אחד —
במה נשתנו הימים האלה מן הימים
הקודמים, עת שתרלנים וגרובים היו
אדוני המצב ופותר-די-השאלות של
חיינו?

וכדי לתק את הרבר ויהיות נאמן
לשיטתו צריך הנדיב גם, דעה ל.ס.א.ה.
בזה יש משהו סכסיה רוחנית ופסער
בוד פנטי. — אבל זו דרך השתד-
לנות והנרכנות סאז ומעולם ויש להכין
כי גם נדיבנו הירוע אינו יוצא טכלל זה,
ושראני הוא המצב, שאין כוח עתה
לצבור הארץ-ישראלי לשלם מדה
כנגד מדה ולהשיב במחאה על
הזנאי, אם ההנהצ' יחד עם כל העולם
הציוני לא יכלו לפתור את השאלה
ולפתוח את בתי-הספר — מה טענה יש
לנו לאיש אחד נדיב?